

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

7.12.2016

JulkICT -toiminto

Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma

Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma

KaPA ja päivähoito -suunnitteluhankkeen loppuraportti

Versio 1.0

7.12.2016

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	2 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

Sisällys

Sisällys	2
Dokumentin versiohistoria	2
1. Yhteenveto	3
1.1. Hankkeen tiedot.....	3
1.2. Yhteenveto opituista asioista	3
1.3. Suositukset jatkotoimenpiteistä	3
2. Hankkeen toteutuminen	4
2.1. Hyödyt, tavoitteet ja mittarit.....	4
2.2. Tuotokset	4
2.3. Rajaukset.....	4
2.4. Riippuvuudet.....	5
2.5. Hankkeen aikataulu.....	5
2.6. Hankkeen kustannukset	5
2.7. Rahoitus	5
3. Hankkeen ohjauksen arviointi	6
3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta	6
3.2. Riskienhallinta.....	6
4. Kehittämismenetelmien arviointi	6
4.1. Dokumenttien hallinta	6
5. Lopputuloksen ja uudelleenkäytön arviointi	6
6. Sidosryhmien palaute	7
7. Hankkeen päättäminen ja siirto ylläpitoon	7
8. Liitteet	7
8.1. Kustannusarvio (Excel)	7
8.2. Rahoitushakemuksen itsearviointi (Excel).....	7
8.3. Hankkeen organisaatio	8

Dokumentin versiohistoria

<i>Versio</i>	<i>Päiväys</i>	<i>Laatija</i>	<i>Muutoksen kuvaus</i>
1.0	7.12.2016	EP	

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	3 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

1. Yhteenveto

Tämä dokumentti on kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman (KaPA) kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman Päivähoito-hankkeen suunnitteluosuuden loppuraportti.

1.1. Hankkeen tiedot

Hankkeessa suunniteltiin neljän kunnan (Varkaus, Jämsä, Inkoo, Siuntio) päivähoito-tietojärjestelmien integroimista kansallisen palveluarkkitehtuurin palveluihin.

Lopputuotoksena pyrittiin saamaan aikaan varsinaisen hankkeen toteutus-suunnitelma aikatauluineen. Toteutushanke tulisi tukemaan seuraavia ohjelman tavoitteita:

- yksinkertaistaa ja helpottaa julkisen hallinnon asiakkaiden, kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen asiointia viranomaisten kanssa ja muuttaa sitä turvallisemmaksi
- parantaa julkisen hallinnon palvelujen laatua
- mahdollistaa sähköisten palvelujen kustannustehokkuuden niiden elinkaaren ajan
- tukee kansantaloutta tehostamalla julkista hallintoa

Hankeorganisaatio on kuvattu liitteessä 3.

1.2. Yhteenveto opituista asioista

Tavoitetilakuvauksissa on tärkeää irrottaa nykykäytäntöjen ja nykyainsäädännön rajoitteista, jotta kuvaukset saavuttavat oikean tavoitetaso.

Pienikin suunnitteluhanke tarvitsee hyvän projektipäällikön, joka aikatauluttaa hankkeen, järjestää kokoukset ja huolehtii hallinnollisista asioista, kuten tuntikirjauksien keräämisestä ja seuraamisesta, jotta työaika saadaan käytettyä tehokkaasti itse hankkeen edistämiseen.

Kunnat tarvitsevat opastusta ja kertausta Suomi.fi-palveluiden merkityksen sisäistämiseksi omassa toiminnassa.

Kunnat tarvitsevat paljon tukea palveluiden käyttöönotossa.

Tietojärjestelmätoimittajat tarvitsevat kattavan koulutuksen Suomi.fi-palveluiden perusteista alkaen.

Kunnat ja tietojärjestelmätoimittajat tarvitsevat valmiita, toteutuskelpoisia konsepteja Suomi.fi-palveluiden hyödyntämisestä.

1.3. Suositukset jatkotoimenpiteistä

Jotta tunnistettuja käyttäjätarinoita päästään toteuttamaan, vaaditaan jonkin verran tarkennuksia. Tietojärjestelmätoimittajien pitää täsmentää omien järjestelmiensä osalta Suomi.fi-palveluiden käyttöönottojen vaatimia muutoksia sille tasolle, että muutosten vaatimat työmäärät voidaan arvioida edes karkealla tasolla.

KaPA-ohjelman puitteissa olisi hyvä jatkaa Suomi.fi-palveluiden tarjoamien hyötyjen markkinointia kunnille. Tietojärjestelmätoimittajien halukkuus käyttöönottaa Suomi.fi-palveluiden tarjoamia toiminnallisuuksia on vahvasti kytköksissä siihen, onko asiakkailta halua tilata niitä.

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	4 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

2. Hankkeen toteutuminen

2.1. Hyödyt, tavoitteet ja mittarit

Hankkeen tavoitteet on johdettu ohjelman tavoitteista.

Suunnitteluhankkeen päätavoitteet olivat seuraavat:

1. mallinnetaan yleinen päivähoitopaikan hakuprosessin nykytila ja erityisesti tavoitetila Suomi.fi-palveluiden hyödyntäminen huomioiden
2. tarkennetaan käyttäjätarinat ja priorisoidaan ne
3. selvitetään tarvittavat Suomi.fi-palvelut käyttäjätarinoiden pohjalta
4. luodaan aikataulu palveluiden käyttöönottamiseksi
5. varataan resurssit toteutukseen

Hankesuunnitelmassa määriteltiin, että mittareina voidaan pitää suunnitteluhankkeen aikana toteutuneita tavoitteita.

Hankkeen tavoitteet saavutettiin kohtien 1-3 osalta täysimääräisesti. Kohdan 4 osalta ei päästy tekemään tarkkaa aikataulua, koska Suomi.fi-palveluiden käyttöönoton aiheuttamien tietojärjestelmiin tehtävien muutosten suuruutta ei pystytty arvioimaan tarkasti. Tarkka arvio olisi vaatinut huomattavasti enemmän työtä kuin mitä tämän hankkeen resursseilla oli mahdollista toteuttaa. Tuloksena kuitenkin syntyi suuntaa-antava aikataulutusta, jota voi hyödyntää tarkemman suunnittelun pohjalla. Tarkan aikataulutuksen puutteen vuoksi myöskään resurssivarauksia ei lähdetty tekemään.

Tavoitetilakuvauksia tukemaan tehtiin myös graafiset prosessikuvaukset.

Molemmat mukana olleet tietojärjestelmätoimittajat kuitenkin perehtyivät oman järjestelmästä kannalta Suomi.fi-palveluiden hyödyntämisen mahdollisuuksiin. Loppuraportin liitteenä on toimitettu tietojärjestelmätoimittajien tuottamat dokumentaatiot aiheesta. Selvitykset eivät julkisia, mutta päivähoitojärjestelmien Suomi.fi-palveluintegraatioissa hyödynnettävissä järjestelmätoimittajien kautta.

2.2. Tuotokset

Kuvaus tuotoksesta	Suunniteltu aikataulu	Toteutunut aikataulu	Huomioita
Kuntien yhteinen tavoitetila (käyttäjätarinat)	vko 40-43/2016	vko 40-43/2016	
Suomi.fi-palveluiden vaikutukset järjestelmiin	vko 44-48/2016	vko 44-48/2016	
Tietojärjestelmätoimittajien järjestelmäkohtaiset selvitykset		vko 46-48	
Tavoitetilakuvausten prosessikuvaukset		45-48	QPR:n ohjelmistolla tehdyt prosessikuvaukset.

2.3. Rajaukset

Hanke käsitti vain päivähoitopaikan hakuun liittyvät asiat. Muita päivähoitoasiointiin liittyviä käyttäjätarinoita ja kehittämiskohteita tunnistettiin hankkeen aikana jonkin verran. Pääasialliset huomiot koskivat kahta seikkaa:

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	5 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

1. Viestintä päivähoitopaikan saamisen jälkeen: hoitoaikamuutokset, tiedottaminen yms. jatkuva viestintä vaativat toimivan yhteydenpitotavan palvelun tarjoajan ja kuntalaisen välillä. Viestintä on osittain viranomaisviestinnän tyyppistä.
2. Tietojen päivittäminen: esim. muuttuneet työ- tai palkkatiedot pitäisi automaattisesti saada käyttöön palvelun tarve- ja kustannusarviointia varten

2.4. Riippuvuudet

Suunnittelu oli riippuvainen Suomi.fi-palveluiden valmiusasteesta mm. tarjolla olevan dokumentaation ja palveluiden kyvykkyysien suhteen, kun arvioitiin palveluiden roolia päivähoitohakemusprosessissa.

2.5. Hankkeen aikataulu

Hanke pysyi hankkeen alussa projektiryhmän kanssa tehdyssä aikataulussa.

2.6. Hankkeen kustannukset

Hankkeen kustannukset eivät ylittäneet suunniteltua, vaan jäivät päinvastoin huomattavasti alle arvion.

Kuntien omarahoitusosuus on laskettu tuntikirjanpidon (1 h tarkkuus) perusteella todellisten palkkojen mukaisesti lakisääteiset ja kiinteät kulut huomioiden.

Ulkoisen työn hinta perustuu mukana olleiden toimijoiden tuntikirjanpitoon ja hankesuunnitelmahakemuksessa ilmoitettuihin tuntiveloituksiin.

Ulkoisessa työssä on mukana tietojärjestelmätoimittajien (CGI Oy ja Tmi Ensio Ronko) kustannukset sekä palveluväylä/liityntäpalvelin-osuuden sekä projekti-päällikkötyön osalta Istekki Oy.

Hankkeen suunnitellut ja toteutuneet kustannukset ovat alla olevassa taulukossa.

Vaihe	Suunniteltu €	Toteutunut €	VM rahoitus €
Suunnittelu, ulkoinen työ	88 885 €	18 543,89 €	18 543,89 €
Suunnittelu, kuntien omarahoitusosuus	29 628 €	8 494,25 €	-
Yhteensä	118 513 €	27038,14€	

Hankkeen kustannusarvio on raportin liitteenä 1.

2.7. Rahoitus

Valtionvarainministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta KaPA ohjelmasta. Toteutuneet kustannukset on kuvattu kohdassa 2.6 ja liitteessä 1. Rahoitushakemuksen yhteydessä tehty itsearvio on tarkistettu vastaamaan hankkeen lopputilannetta. Arvio on raportin liitteenä 2.

Osa rahoituksesta tuli kuntien omarahoitusosuutena, joka korvattiin omana työnä.

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	6 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

3. Hankkeen ohjauksen arviointi

3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta

Resurssien täysimääräisen hyödyntämisen kannalta erillinen projektipäällikkö osoittautui keskeiseksi tekijäksi hankkeessa. Hallinnollinen työ ja organisointi olisivat vieneet muutenkin niukoista ajallisista resursseista huomattavan osan, joka nyt voitiin suunnata itse suunnittelutyöhön.

3.2. Riskienhallinta

Suunnitteluhankkeen riskitaso on matala. Hankkeessa ei tehdä vielä konkreettisia muutoksia järjestelmiin.

Hankkeen aikana realisoitui kuitenkin yksi tunnistamaton riski, joka liittyi osallistujien osaamiseen. Suomi.fi-palvelut ovat kehitysvaiheessa ja niihin liittyy paljon tietoa, ja tietoa on tarjolla hieman hajanaisesti. Kokonaiskuvan saaminen palveluiden tarjoamista mahdollisuuksista, tai joidenkin palveluiden kohdalla yksityiskohtaisemmista ominaisuuksista ei ole erityisen helppoa. Ehkä osittain tästä syystä ja osittain puutteellisista lähtötaso-olettamuksista johtuen esimerkiksi tietojärjestelmien osalta ei suunnittelussa päästy aivan sille tasolle, mitä alun perin tavoiteltiin.

Kunta-KaPA -toimiston edustajan mukanaolo oli hankkeen onnistumisen kannalta erittäin suuressa roolissa. Edustajan kautta hanke sai tarkkaa ja ajantasaista tietoa eri palveluiden tilanteesta, joka mahdollisti realististen skenaarioiden luomisen mm. käyttötarinoiden osalta.

Muiden suunnittelu- ja toteutushankkeiden osalta riskiä voidaan pienentää hankkeen osallistujille kohdistetulla, aihepiiriin sovitetulla, ennen hankkeen alkua pidettävällä koulutuksella.

4. Kehittämismenetelmien arviointi

4.1. Dokumenttien hallinta

Dokumentaatio on toimitettu Kuntaliitolle Kunta-KaPA -toimistoon. Tuotokset ovat:

- Suomi.fi-palvelut osana päivähoitohakemusprosessia - Toiminnan näkökulma
- Suomi.fi-palvelut osana päivähoitohakemusprosessia - Teknisempi näkökulma

5. Lopputuloksen ja uudelleenkäytön arviointi

Hankkeen lopputuotokset täyttävät asetetut tavoitteet muilta, paitsi tarkkojen järjestelmäkohtaisten toteutussuunnitelmien osalta. Nykylainsäädännön rajoitteista ja tämänhetkisistä toimintakäytännöistä riippumaton tavoitetilän kuvaus ja tunnistetut käyttötapaukset ohjaavat kuntia ja tietojärjestelmätoimittajia pohtimaan avoimesti Suomi.fi-palveluiden merkitystä päivähoitohakemusprosessin kehittämisessä.

Hankkeen tuotoksia voidaan hyödyntää sekä kuntasektorilla toiminnan kehittämisessä että tietojärjestelmien kehittämisessä. Nämä kulkevat luonnollisesti käsi kädessä; muutoksia ei järjestelmätasolla lähdetä toteuttamaan, mikäli niille ei löydy käyttäjiä, eli järjestelmämuutosten maksajia.

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	7 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

On kuitenkin nähtävissä, että esimerkiksi rekisteritietojen tehokkaammalla hyödyntämisellä sekä kuntalaisen että kunnan työntekijän käyttämää aikaa päivähoitohakemuksen osalta voidaan merkittävästi pienentää. Tämä on siis sekä kustannuskysymys kuntien oman toiminnan osalta ja kunnan tarjoaman palvelun parantamista kuntalaisten näkökulmasta, joten toiminnan kehittämiseksi on nähtävissä sekä taloudellisia että toiminnallisia motivaattoreita.

Mukana olleiden tietojärjestelmätoimittajien asiakkaat saavat suoraa hyötyä hankkeen lopputuotoksista tietojärjestelmätoimittajien tekemien suunnitelmien myötä, sekä hankkeen myötä kertyneen Suomi.fi-palveluita koskevan osaamisen myötä.

Valtionvarainministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta KaPA ohjelmasta. Rahoitushakemuksen yhteydessä tehty arvio on tarkistettu vastaamaan hankkeen lopputilannetta. Arvio on raportin liitteenä 1.

6. Sidosryhmien palaute

Projektiryhmän antaman palautteen keskiarvo on 4 (asteikolla erittäin huonosta (1) erittäin hyvään (5)). Sanallinen palaute keskiarvosta on ollut hyvää, mutta samalla on jossain määrin oltu huolestuneita suunnitelmien toteuttamiseen tähtäävän toteuttamishankkeen käynnistämisen onnistumisesta.

7. Hankkeen päättäminen ja siirto ylläpitoon

Toteutushankkeen käynnistäminen on kuntien ja tietojärjestelmätoimittajien halukkuudesta kiinni.

Hankedokumentaation osalta olisi suotavaa, että sitä käytettäisiin jatkokehittämisen pohjana, ja että kunnat ottaisivat kantaa siinä esitettyihin asioihin toiminnan kehittämisen pohjalta.

8. Liitteet

8.1. Kustannusarvio (Excel)

8.2. Rahoitushakemuksen itsearviointi (Excel)

Valtiovarainministeriö	Päivähoitohakemus	8 (8)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	7.12.2015

8.3. Hankkeen organisaatio

Ryhmä, rooli	Nimi	Organisaatio	Asema organisaatiossa
Strateginen johtoryhmä, pj.	Martti Hetemäki	VM	
Ohjelmaryhmä, pj.	Anna-Maija Karjalainen	VM	
Ohjelmapäällikkö	Maria Nikkilä	VM	
Hankepäällikkö	Tommi Karttaavi	Kuntaliitto	
Hankkeen omistaja, Varkauden kaupungin projektipäällikkö	Esa Paakkanen	Varkaus	tietohallintosuunnittelija
Varkauden projektiryhmä	Anne Kumpulainen, Sari Puustinen	Varkaus	
Jämsän projektipäällikkö	Heli Helminen	Jämsä	tietohallintopäällikkö
Jämsän projektiryhmä	Seija Kailaanmäki, Jaana Mäntynen, Merja Huolman-Rihkajärvi	Jämsä	
Inkoon projektipäällikkö	Charlotta Nyholm	Inkoo	päivähoidonohjaaja
Inkoon projektiryhmä	Eija Taskinen, Christo Romberg, Peter Kankaanpää	Inkoo	
Siuntion projektipäällikkö	Mirva Alakoskela	Siuntio	varhaiskasvatuspäällikkö
Siuntion projektiryhmä	Tom Holmroos, Petri Huuskonen,	Siuntio	
Tietojärjestelmätoimittaja	Elina Aalto, Sari Savolainen, Tomi Nordman, Antoni Alatalo, Timo Pitkänen	CGI Oyj	
Tietojärjestelmätoimittaja	Ensio Ronko	Background Systems Oy	
Projektipäällikkötyö, ICT-palvelutalo	Jaana Luostarinen, Marko Sormunen, Saku Kärkkäinen	Istekki Oy	

Tuloslaskelma €
Tammikuu-Joulukuu 2016
1510 KaPA-projekti

	Ta	Toteutunut 2016	Ta-Tot.2016	Tot%	Toteutunut 2015	TP2015
Toimintakulut	0	-14 955	14 955	*****	0	0
Palvelujen ostot	0	-14 955	14 955	*****	0	0
Toimintakate	0	-14 955	14 955	*****	0	0
Vuosikate	0	-14 955	14 955	*****	0	0
Tilikauden tulos	0	-14 955	14 955	*****	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	0	-14 955	14 955	*****	0	0

1510 KaPA-projekti

4340 Toimisto ja asiantuntijapalvel

Tammikuu-Joulukuu 2016

Kustannusp	Toiminto	Kohde	Projekti	Yleinen	Tlaji	Tos.nro.	Kirj.pv.	Summa
Istekki Oy	Slutk	1034344						
1510	1515	0	1510	43402	OSTOT	8034319	02.12.2016	3 618,75
CGI SUOMI OY	Slutk	1034361						
1510	1515	0	1510	43402	OSTOT	8034336	09.12.2016	7 266,00
Tmi Ensio Ronko	Slutk	1034716						
1510	1514	0	1510	43402	OSTOT	8034680	08.12.2016	4 070,00